

3. Písmo a jeho praktické využití pro vlastní tvorbu – písmo a jeho odraz v typografické kompozici, písmové kompoziční principy (typy, užití a čitelnost písma). Písmo jako součást vizuální identity. Tonalita písma. Písmo v kontextu sdělení obsahu. Druhy písma. Principy pro práci s písmem a jejich kombinace. Příklady dobré praxe i aktuální trendy. Základní typografická pravidla (výběr písma a jeho použití, kde najít vhodné písmo, jak poznat kvalitní písmo, vlastní knihovna písma).

Volba písma hraje v typografické kompozici klíčovou roli. Vybrané písmo může ovlivnit náladu, styl a estetický dojem celého designu. Výběr písma by měl být zvažován v závislosti na cílové publiku, stylu a účelu designu. (jinak bude vypadat typografie pro luxusní oblečení a jinak pro rockový festival). Správná typografická kompozice může zlepšit čitelnost a zlepšit celkový vzhled designu. V neposlední řadě, písmo by mělo být v souladu s celkovou vizuální identitou designu, aby se vytvořil konzistentní a profesionální dojem.

- ***Jaké jsou písmové kompoziční principy (typy, užití a čitelnost písma)***

Existuje několik písmových kompozičních principů, které mohou pomoci zlepšit čitelnost, estetiku a celkový vzhled typografické kompozice. Nejzákladnější principy

1. **Velikost písma (Font size):** Různé velikosti písma mohou pomoci přilákat pozornost k důležitým informacím, vytvořit hierarchii informací a zlepšit čitelnost.
2. **Řádkování (Leading):** Správné řádkování písma je klíčové pro zajištění dobré čitelnosti. Příliš těsné řádkování může způsobit, že text bude obtížně čitelný, zatímco příliš velké řádkování může způsobit, že text bude vypadat rozptýleně a roztrhaně. V českém jazyce je potřeba myslet na diakritiku, kvůli které musí být často řádkování větší,
3. **Mezery mezi písmeny (Kerning):** Správné mezery mezi písmeny mohou pomoci zlepšit čitelnost a celkovou estetiku písma. Při volbě písma, je dobré myslet na to, aby byl kerning byl dobře zpracovaný a litery se do sebe tzv. zasekávali problémové jsou například VA, AT,
4. **Zarovnání (Alignment):** Správné zarovnání textu může pomoci zlepšit čitelnost a estetiku. Existují různé typy zarovnání -zarovnání vlevo, zarovnání vpravo, zarovnání na střed a zarovnání do bloku.

5. **Volba písma (Font Choice):** Volba písma by měla být zvažována v závislosti na cílové publiku, účelu a stylu designu. Některá písma jsou vhodnější pro seriózní a formální designy, zatímco jiná jsou vhodnější pro výrazně

- ***Písmo, jako součást vizuální identity***

Písmo může být klíčovým prvkem vizuální identity, protože je jedním z nejvýraznějších vizuálních prvků (další může být například barevnost či logo), který zákazníkům umožňuje identifikovat značku. Existuje mnoho různých typů písma, každé s jiným výrazem, stylizací a významem, a proto může být důležité zvolit písmo, které nejlépe odpovídá hodnotám a vizím značky.

Kromě volby písma může být důležitá také konzistence v používání písma a jeho stylů v různých materiálech, například v reklamních materiálech, na webových stránkách, v obalech produktů a dalších místech. To pomáhá vytvořit jednotný vzhled značky a zajišťuje, že zákazníci snadno spojí dané písmo s danou značkou.

Kromě toho, je důležité mít na paměti, že různá písma mají různou čitelnost a vnímání. Písmo by mělo být tedy vybíráno tak, aby bylo snadno čitelné, zejména v případě, kdy se používá na velké vzdálenosti, například na venkovních reklamách nebo na billboardové reklamě.

Celkově lze říci, že písmo je důležitou součástí vizuální identity, protože zákazníkům umožňuje snadno identifikovat značku, vytváří jedinečný styl a výraz pro značku, a pomáhá posilovat význam a hodnoty značky.

- ***Tonalita písma***

Světlost je pravděpodobně nejdůležitějším prvkem tonality písma a odkazuje na jasnost nebo tmavost písma. Tmavé písmo na světlém pozadí vytváří vysoký kontrast a je obvykle snadno čitelné (využívá se například pro dlouhé texty), zatímco světlé písmo na tmavém pozadí má nižší kontrast a může být náročnější na čtení, vhodné tedy pro případy, kde je méně textu – prezentace, weby.

Dalším faktorem ovlivňujícím tonalitu písma je **barva**. Barva písma může mít významné účinky na celkový dojem a náladu designu. Například červené písmo může evokovat vášně a energii, zatímco modré písmo může působit klidně a stabilně.

- ***Písmo v kontextu sdělení obsahu***

Kontext, v němž bude text prezentován. Například písmo použité na webové stránce by mělo být snadno čitelné na obrazovce a vhodné pro různé velikosti zobrazovacích zařízení. Písmo na tištěné publikaci by mělo být navrženo tak, aby bylo snadno čitelné na papíře a aby se dobře hodilo k designu publikace.

Celkově je tedy důležité zvolit vhodné písmo, které bude odpovídat účelu textu, jeho cílové skupině a kontextu, v němž bude prezentován. Správná volba písma může mít výrazný vliv na úspěch sdělení obsahu.

- ***Druhy písma***

1. **Serifová písma (serif fonts):** Písma s malými výstupky na koncích jednotlivých tahů písmen, známé jako serif. Jsou tradiční a formální, a proto jsou často používány v tištěných materiálech, jako jsou noviny, knihy a časopisy.

- Times New Roman
- Georgia
- Garamond

2. **Bezserifová písma (sans-serif fonts):** Tato písma nemají žádné výstupky a působí moderněji než serifová písma. Jsou často používána v digitálních médiích a ve webovém designu, protože jsou čitelná i v malých velikostech a na různých obrazovkách.

- Arial
- Helvetica
- Verdana

3. **Skriptová písma (script fonts):** Tato písma se podobají rukopisu a mají křivkovité tvary. Jsou často používána pro slavnostní a formální příležitosti, jako jsou svatby a oslavy.

- Brush Script
- Edwardian Script
- Lucida Calligraphy

4. **Dekorativní písma (decorative fonts):** Tato písma jsou navržena tak, aby přitahovala pozornost a často mají unikátní a neobvyklé tvary.

- Comic Sans (lmao)
- Impact
- Papyrus

5. **Monospace písma (monospace fonts):** Tato písma mají pevnou šířku pro každé písmeno, což znamená, že každé písmeno zabírá stejný prostor na stránce. Jsou často používána pro programování a tvorbu kódů.

- Courier New
- Consolas
- Andale Mono

6. **Písma pro specifické jazyky (language-specific fonts):** Existují také písma navržená speciálně pro psaní jazyků, jako jsou čínština, japonština a arabština. Tyto písma mají unikátní tvary a jsou obvykle náročnější na psaní a čtení.

- SimSun (pro čínštinu)
- Meiryō (pro japonštinu)
- Naskh (pro arabštinu)

7. **Display písma (display fonts):** Tato písma jsou navržena tak, aby byla vidět na velké vzdálenosti nebo z velkého úhlu. Jsou často používána pro billboardy, nápisy na budovách a jiné velké reklamní materiály.

- Broadway
- Cooper Black
- Impact

- *Principy pro práci s písmem a jejich kombinace*

Kontrast (contrast) : Při výběru a kombinování písem by měl být zvažován kontrast mezi nimi. To znamená, že by měly být vybrány písma, která mají odlišné tvary a velikosti, aby vytvořila vizuální zájem a hierarchii. Například kombinace serifového písma s bezserifovým písmem může být účinným způsobem, jak dosáhnout kontrastu.

Výška x (x-height): Většina písem má stejnou výšku x, což je výška malého písmene "x". Kombinování písem, která mají podobnou výšku x, může být účinné pro vytvoření jednotného vzhledu a harmonie v textu. Například písma Arial a Verdana mají stejnou výšku x, takže mohou být dobře kombinována. Čím vyšší x-height je, tím větší celkové písmo působí, na druhou stranu je pak rozdíl mezi minuskami a verzálkami.

Šířka písma (font width): Šířka písma ovlivňuje rychlost a čitelnost textu. Písma s užším prostorem mezi písmeny jsou obvykle snadněji čitelná a vhodná pro delší bloky textu. Písma s větší šířkou jsou vhodná pro nadpisy a titulky. Příklady úzkých písem jsou Helvetica a Arial, širší písma jsou například Bodoni nebo Clarendon.

Kombinace velikostí písma: Kombinace různých velikostí písma může pomoci vytvořit hierarchii a strukturu v textu. Větší písmo může být použito pro nadpisy, menší písmo pro podnadpisy a běžný text. Nicméně by se mělo dbát na to, aby rozdíly ve velikosti nebyly příliš velké, aby nedocházelo k rozptylování pozornosti.

• Příklady dobré praxe i aktuální trendy v typografii

- Minimalismus - minimalismus se stal velmi populárním trendem v posledních letech. Minimalistický design se zaměřuje na jednoduchost, čistotu a minimalizaci všech zbytečných prvků. Typickým příkladem minimalistického designu je písmo Helvetica.
- Responsivní typografie - s nárůstem mobilního webu se responsivní design stal klíčovým faktorem při vývoji webových stránek. Responsivní typografie zahrnuje použití flexibilních jednotek pro velikost písma a přizpůsobení se různým velikostem obrazovky. Jedním z příkladů je písmo Open Sans.
- Písmo s proměnlivou šířkou - písmo s proměnlivou šířkou umožňuje měnit šířku znaků v závislosti na potřebě. Tento trend se stal velmi populárním v posledních letech a přináší větší flexibilitu a kreativitu do designu, např. v animacích. Tyto písma jsou pojmenována Variable
- Použití výrazných a neobvyklých fontů - mnoho designérů se snaží vyniknout tím, že používají výrazné a neobvyklé fonty, které přitahují pozornost. To může být velmi efektivní, pokud je použito správně. Jedním z příkladů je písmo Futura.

Pokud hledám vhodné písmo, mohu začít tím, že se podívám na online knihovny písma, jako je například Google Fonts, Adobe Fonts nebo Font Squirrel. Tyto knihovny nabízejí velký výběr různých písem, které lze použít pro tiskoviny, webové stránky nebo digitální média. Mnoho z nich je zdarma nebo za přiměřenou cenu.

Při hledání vhodného písma bych se měl zaměřit na jeho styl, velikost a čitelnost. Je důležité, aby písmo bylo čitelné a aby jeho styl odpovídal účelu a stylu mého projektu. Kvalitní písmo by mělo mít dobře navržené tvary a proporce, aby bylo snadné číst a esteticky příjemné. Je potřeba myslet na to aby písmo umělo diakritiku a mělo správně nastavený kerning.

Další možností je vlastní knihovna písma, kterou mohu vytvořit a udržovat s pomocí softwaru na správu písem, jako je například FontBase nebo RightFont. Tyto programy umožňují organizovat a prohlížet různá písma v jednom místě a zároveň poskytují nástroje pro správu a instalaci písem na mé zařízení.